

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2025/26:SfU10

Riksrevisionens rapport om socialförsäkringsskyddet vid internationell rörlighet

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om socialförsäkringsskyddet vid internationell rörlighet till handlingarna.

I skrivelsen redogör regeringen för sin bedömning av de iakttagelser som Riksrevisionen har gjort och den rekommendation som Riksrevisionen riktar till regeringen i rapporten Socialförsäkringsskyddet vid internationell rörlighet – Försäkringskassans och Pensionsmyndighetens kontroller (RiR 2025:14). Regeringen redogör också för de åtgärder som den har vidtagit och avser att vidta med anledning av Riksrevisionens rekommendation.

Behandlade förslag

Skrivelse 2025/26:58 Riksrevisionens rapport om socialförsäkringsskyddet vid internationell rörlighet.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

Utskottets överväganden5

 Riksrevisionens rapport om socialförsäkringsskyddet vid
 internationell rörlighet5

 Utskottets ställningstagande.....6

Bilaga

Förteckning över behandlade förslag7

 Skrivelsen.....7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regeringens skrivelse

Riksdagen lägger skrivelse 2025/26:58 till handlingarna.

Stockholm den 10 mars 2026

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Viktor Wärnick

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Viktor Wärnick (M), Tony Haddou (V), Ludvig Aspling (SD), Sanne Lennström (S), Clara Aranda (SD), Jessica Rodén (S), Ulrika Heindorff (M), Åsa Eriksson (S), Daniel Persson (SD), Ola Möller (S), Ingemar Kihlström (KD), Anders W Jonsson (C), Malte Tängmark Roos (MP), Patrik Karlson (L), Erik Hellsborn (SD), Arber Gashi (S) och Caroline Högström (M).

Redogörelse för ärendet

Riksrevisionen överlämnade i maj 2025 rapporten Socialförsäkringsskyddet vid internationell rörlighet – Försäkringskassans och Pensionsmyndighetens kontroller (RiR 2025:14) till riksdagen. Riksdagen överlämnade i sin tur rapporten till regeringen. Regeringen återkom till riksdagen i november 2025 med skrivelse 2025/26:58 Riksrevisionens rapport om socialförsäkringsskyddet vid internationell rörlighet.

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens skrivelse.

Riksrevisor Christina Gellerbrant Hagberg med medarbetare informerade om Riksrevisionens rapport vid socialförsäkringsutskottets sammanträde den 12 juni 2025.

Utskottets överväganden

Riksrevisionens rapport om socialförsäkringsskyddet vid internationell rörlighet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Regeringens skrivelse

Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer

Riksrevisionen har granskat om Försäkringskassans och Pensionsmyndighetens kontroller av den enskildes socialförsäkringsskydd är effektiva för att motverka felaktiga utbetalningar av socialförsäkringsförmåner kopplade till internationell rörlighet.

Riksrevisionens övergripande slutsats är att Försäkringskassans och Pensionsmyndighetens kontroller inte är tillräckligt effektiva. Riksrevisionen bedömer att det finns vissa brister i hela beslutskedjan och att bristerna leder till felaktiga utbetalningar som annars hade kunnat motverkas eller upptäckas. I rapporten konstaterar Riksrevisionen bl.a. att Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten har väl utvecklade handlägningsprocesser för kontroller av socialförsäkringsskyddet, men att vissa brister förekommer. Det förekommer också vissa effektivitetsbrister vid myndigheternas inhämtning av information från Skatteverket och Migrationsverket. Dessutom konstaterar Riksrevisionen att det finns bestämmelser i socialförsäkringsbalken som innebär att den enskilde är skyldig att anmäla ändrade förhållanden till Försäkringskassan, trots att myndigheten inte alltid behöver informationen eller vidtar åtgärder med anledning av den.

Riksrevisionen rekommenderar regeringen att se över bestämmelserna om enskildas anmälningsskyldighet till Försäkringskassan i 110 kap. 43–45 §§ socialförsäkringsbalken. Riksrevisionen lämnar även vissa rekommendationer till Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Migrationsverket och Skatteverket, bl.a. i fråga om utbyte av information mellan myndigheterna.

Regeringens bedömning och åtgärder med anledning av

Riksrevisionens iakttagelser

Regeringen instämmer i huvudsak i Riksrevisionens iakttagelser och slutsatser. Regeringen anger att den kontinuerligt arbetar för att slå sönder den kriminella ekonomin, bekämpa välfärdsbrottslighet och motverka felaktiga utbetalningar, vilket är avgörande för att bibehålla förtroendet för välfärdsystemen och säkerställa att ersättningar och bidrag endast går till de individer

som har rätt till dem. Det har införts flera verktyg för att förbättra möjligheterna att inhämta och dela information samt undanröja sekreteshinder mellan myndigheter, och regeringen arbetar även med flera initiativ för att öka myndigheternas tillgång till uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationerna.

Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten har sedan flera år tillbaka i sina regleringsbrev haft mål för minskade felaktiga utbetalningar med återrporteringskrav. Inom ramen för uppdraget ska myndigheterna bl.a. öka förmågan att omhänderta anmälningar av ändrade förhållanden. Nyligen har även bättre verktyg för att motverka bidragsbrottslighet och felaktiga utbetalningar inom socialförsäkringen och ekonomiskt bistånd införts. Dessutom har en ny sekretessbrytande bestämmelse införts. Därutöver har regeringen bl.a. tillsatt en utredning om kontroll av utbetalning av socialförsäkringsförmåner till personer som har lämnat Sverige och gett Pensionsmyndigheten i uppdrag att stärka kontrollerna av vissa förmåner.

Regeringen anser, mot bakgrund av de åtgärder som har vidtagits och vidtas, att det för närvarande inte finns skäl att göra en översyn med anledning av den rekommendation som Riksrevisionen har lämnat. Regeringen avser dock att fortsätta skydda och värna det gemensamma välfärdssystemet och kommer att följa myndigheternas hantering och kontroller vid internationell rörlighet.

Genom skrivelsen anser regeringen att Riksrevisionens rapport är slutbehandlad.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar Riksrevisionens rapport och ser positivt på att regeringen har vidtagit flera åtgärder för att stärka myndigheters kontroller och möjligheter att inhämta och utbyta information.

Utskottet noterar även att det i utredningsbetänkandet Ett datalyft mot fel, fusk och frånvaro (SOU 2025:108) föreslås åtgärder för att stärka digitaliseringen och datahanteringen på Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten i syfte att förhindra felaktiga utbetalningar. Bland annat föreslås att Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten ska få utökade möjligheter att behandla personuppgifter. Ärendet bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2025/26:58 Riksrevisionens rapport om socialförsäkringsskyddet vid internationell rörlighet.